MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
DAVID SCICLUNA

Seduta tas-27 ta' Lulju, 2007

Appell Kriminali Numru. 304/2005

Il-Pulizija

v.

… omissis …

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra Omissis talli:

(1) Nhar is-27 ta' Gunju 2002, ghall-habta tal-11.30 p.m., gewwa l-Bajja ta' Dragunara San Giljan, irrenda ruhu komplici fid-delitt ta' stupru kontra Omissis ta' 14 il-sena mill-Isvezja, billi b'xi mod xjentement assista lill-awtur fl-atti tad-delitt li bihom id-delitt gie ppreparat jew ikkunsmat;

(2) Fl-istess lok, data, hin u taht l-istess cirkostanzi waqt li kienu aktar minn zewg persuni waqt il-konsumazzjoni tad-delitt u cioe` waqt li kienu jafu bl-att minn qabel ma sehh, u aktar talli kien prezenti waqt li d-delitt kien qieghed jigi ikkunsmat filwaqt li seta' jimpedixxieh, hallieh isir.

Il-Qorti giet mitluba sabiex tipprovdi ghall-protezzjoni tal-imsemmij Omissis u tapplika l-artikolu 383 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tal-24 ta' Ottubru 2005 li permezz taghha dik il-Qorti sabet lill-imsemmi Omissis hati skond l-akkuza u, wara li rat l-artikoli 198, 201(b), 203(1), 206, 31, 37, 42, 43, 45, 46 u 47 tal-Kap. 9, ikkundannatu ghal sentejn prigunerija;

Rat ir-rikors ta' appell ta' Omissis pprezentat fit-2 ta' Novembru 2005 li permezz tieghu talab li din il-Qorti tirrevoka s-sentenza appellata billi tiddikjarah mhux hati ta' l-imputazzjonijiet kollha migjuba kontra tieghu u minnhom tilliberah skond il-ligi u, f'kaz lid an l-appell ma jintlaqax, tirriforma s-sentenza appellata fil-parti tal-piena billi minflok tigi mposta piena aktar gusta u ekwa ghac-cirkostanzi tal-kaz;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

L-aggravji ta' l-appellant huma fil-qosor is-segwenti: (1) Mir-rizultanzi processwali ma jirrizultax il-*concursus delinquentium* li bih seta' jinstab hati bhala komplici fir-reat ta' stupru. L-appellant pero` rrefera wkoll ghall-artikolu 661 tal-Kodici Kriminali li bis-sahha ta' dak l-artikolu jfisser li l-istqarrijiet ta' Malcolm Mifsud u Omissis 2 ma ghandhomx jifformaw parti mill-provi fil-konfront ta' l-appellant; (2) Ma jistax jinstab hati taht l-artikolu 45 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta stante li f'ebda hin ma kien

prezenti fi kwalita` ta’ komplici; (3) L-anqas ma jista’ jinstab hati bhala komplici fir-reat ta’ korruzzjoni ta’ minorenni; (4) il-piena nflitta hi fi kwalunkwe kaz eccessiva.

L-ewwel tliet aggravji jirrikjedu apprezzament mill-gdid tal-provi. Qabel xejn, pero`, jigi osservat illi l-artikolu 661 tal-Kodici Kriminali jipprovdi: **“Konfessjoni ma taghmilx prova hlief kontra min jaghmilha, u mhix ta’ pregudizzju ghal ebda persuna ohra.”** Konsegwentement, x’setghu qalu l-ko-imputati Malcolm Mifsud u Omissis 2 fl-istqarrijiet rispettivi taghhom lill-Pulizija ma jistax ikun ta’ pregudizzju ghall-appellant Omissis. Din il-Qorti sejra ghalhekk tezamina dawk il-provi li huma rilevanti ghall-imputazzjonijiet migjuba kontra l-appellant William Caruana.

In kwantu jirrigwarda l-artikolu 45 tal-Kap. 9 imbaghad, irid jinghad li dan l-artikolu ma jikkontempla l-ebda reat. L-artikolu 45 jipprovdi testwalment hekk:

“Meta zewg persuni jew aktar jiehdu sehem f’delitt, kull att maghmul minn wahda minnhom, sew jekk din tkun awtur jew komplici, u li jkun jaghmel izjed gravi d-delitt, hu imputabbli biss –

(a) lill-persuna li taghmel l-att;
(b) lill-persuna li kienet taf bl-att minn qabel ma sar; u
(c) lill-persuna li, ghad li kienet taf bl-att fil-waqt li kien qieghed isir, u ghad li kienet tista’ timpedih, hallietu jsir.”

Mela permezz ta’ l-imsemmi artikolu, kull att maghmul mill-awtur ta’ delitt jew mill-komplici u li jrendi aktar gravi d-delitt, huwa imputabbli lill-persuni elenkati fl-imsemmi artikolu. Fil-kaz in ezami jista’ jinghad mill-ewwel illi dan l-artikolu mhuwiex applikabbli peress illi fin-nota ta’ rinviju ghall-gudizzju tieghu, l-Avukat Generali ma attribwiex xi aggravanti a tenur ta’ l-artikolu 202 tal-Kap. 9.

Fl-istqarrija tieghu l-appellant Omissis jghid li fil-gurnata in kwistjoni kien fejn il-Bamboo ma' Malcolm Mifsud u Omissis 2. Kien hemm tfajla strangiera li kienet naqra xurbana u bdew ikellmuha sabiex jaghmlu hbieb maghha. Kien hemm certu David li hareg maghha u mar fejn il-bajja tal-blat wara l-Hilton. Hu flimkien ma' Malcolm Mifsud u Omissis 2 nizlu warajhom u raw lit-tfajla kwazi bla hwejjeg minn wara s-sigar u David jew jaghmel maghha jew ibaghbasha. Jghid li Malcolm dahal fuqhom, kif rah David imbuttaw lil xulxin u rikeb fuq dik it-tfajla Malcolm u kellu x'jaqsam maghha sesswalment. X'hin Malcolm u David imbuttaw lil xulxin, David telaq 'l hemm filwaqt li hu u Clifton qaghdu wara s-sigar jaraw lil Malcolm fuq it-tfajla. Wara li lesta telqu 'l hemm. Meta Malcolm dahal flok David it-tfajla baqghet ma' l-art. Mistoqsi jekk ghamlitx rezistenza jew xi hsejjes jew movimenti ohra wiegeb li hu ma sema' xejn hlief lil David jghajjat. Mistoqsi jekk hux minnu li Malcolm ta daqqa ta' ponn lil David u hu (l-appellant) u Clifton zammewlhiex idejha t-tfajla sabiex Malcolm ikun jista' jaghmel l-att sesswali maghha, l-appellant wiegeb: *"Huma mbuttaw lil xulxin u nahseb laqtu f'wiccu Malcolm lil David. Nghidlek il-verita` Clifton zammha minn spallitha u jiena mort biex nghinu pero` ma lhaqtx ghax Clifton qabadha qabli u ghalhekk jiena qghadt inhares."* Mistoqsi x'diskors qal Malcolm Mifsud wara li lesta minn fuq dik it-tfajla, wiegeb: *"Qalilna qed tara kif mort maghha. Imbaghad wara xtaq isib lil David biex jirranga mieghu."*

Ommissis xehdet li hija ghandha 14-il sena. Fil-gurnata in kwistjoni kienet mal-*boyfriend* taghha (David Sciberras) hdejn il-bahar meta gew it-tliet ko-imputati li mbuttaw lill-*boyfriend* taghha, tnejn minnhom zammewha minn spallejha u l-iehor rikeb fuqha u kellu x'jaqsam maghha. Hija gharfet it-tliet imputati bhala l-persuni involuti f'dan l-incident. Hija kienet qed twerzaq. Ma kinitx certa liema mill-imputati kien li kellu x'jaqsam maghha izda kien jew Malcolm Mifsud jew Omissis . Pero` kienet taghraf lil Malcolm Mifsud bhala dak li ggieled mal-*boyfriend* taghha. Mal-*boyfriend* kien diga` kellha relazzjonijiet sesswali bil-volonta` taghha u dakinhar, qabel l-incident, kienu

qeghdin jitbewsu u kellha l-qalziet mahlul. Kien il-guvni li stupraha li nizzilulha.

Dr. Mario Scerri xehed li kien inkarigat mill-Magistrat Inkwerenti bhala espert forensiku biex jezamina lil Omissis. Huwa mar l-Isptar biex jezaminaha fit-28 ta' Gunju izda hija ma tatx il-kunsens taghha. Sussegwentement l-Ispettur Mario Tonna nfurmah li kien hemm ordni gdida mill-Qorti tal-Magistrati biex jezamina lill-imsemmija Omissis u fil-fatt ezaminaha fit-30 ta' Gunju. Huwa sabilha xi tbengil fuq ghonqha kompatibbli ma' *love bites* li kienu saru xi jiem qabel l-incident in kwistjoni kif ukoll abrazjoni fuq in-naha ta' fuq ta' l-id ix-xellugija li wkoll ma kinitx relatata ma' l-incident. Pero` kellha tbengil fuq il-*gluteus maximus* tal-lemin kompatibbli mad-data ta' l-incident u li huwa ddeskriva bhala *grip marks*. Fil-parti taghha ma kienx hemm irritazzjonijiet, hmura, lacerazzjoni jew lezjonijiet ohra. Il-*hymen* kienet elastika hafna u kwazi intatta ghajr ticrita antika zghira hafna u mhux kompleta. Meta l-*hymen* tkun elastika bhal f'dan il-kaz, il-persuna jista' jkollha relazzjoni sesswali kompleta minghajr ma ticcarrat il-*hymen*. Ma kienx hemm evidenza ta' penetrazzjoni aggressiva u jekk hija bdiet tipprova tinheles u kien hemm xi hadd qed izommha minn spallejha kien isib xi tbengil izda kull ma sab kienu l-*grip marks*.

W.P.C. 185 Vanessa Xuereb xehdet illi hija skortat lil Omissis l-Isptar fejn qaghdu jistennew lill-espert tal-Qorti. Sadattant Omissis raqdet ghax qalet li kienet xorbot u kienet ghajjiena. Meta wasal l-espert u qalulha li kienu ser isiru xi testijiet, hija rrifjutat ghax ma kinitx qed thossha “safe”, ma kienx hemm il-*boyfriend* taghha hdejha u riedet tigi ezaminata minn mara tabib u mhux ragel, iffirmat dikjarazzjoni u regghu haduha l-ghassa. Meta sabuha fuq il-post, kienet agitata, il-hin kollu tibki u tghajjat lill-*boyfriend* biex joqghod hdejha. Hwejjigha kienu mahmugin, kellha l-qalziet minn wara u l-flokk, u kellha xi hamrija mal-qalza. Hwejjeg imqattghin ma kellhiex. Lix-xhud qaltilha li kienet ma' l-gharus taghha, f'daqqa wahda qabez guvni fuqha, lill-gharus taghha tah daqqa ta' ponn u f'daqqa wahda gew tnejn ohra bdew izommuha minn idejha u l-iehor irrejpjaha.

David Sciberras xehed illi fil-gurnata in kwistjoni kien ma' Omissis hdejn il-bahar kienu qeghdin jitbewsu meta tfacca Malcolm Mifsud li qabez fuq Omissis u beda jmissilha sidirha. Hija bdiet tghidlu biex iqum minn fuqha u x-xhud ipprova jqajmu izda dan qam, heddu u mbuttah ma' l-art. Dak il-mument, qal ix-xhud, iddecieda li l-ahjar haga li seta' jaghmel kien li jmur ghall-Pulizija. Dak il-hin ma rax lil Omissis 2 u lil Omissis. Rahom jitilqu flimkien wara li kien cempel lill-Pulizija. Qabel l-incident, hu u Omissis kienu qeghdin jixorbu izda ma kinux fis-sakra. Meta Malcolm Mifsud qabez fuqha, bdiet tghidlu "No, no get off me" u ticcaqlaq minn naha ghall-ohra. Mistoqsi kif kienet l-art li kienu fuqha, qal li kienet bil-gebel, daqsxejn haxix u kien hemm xi sigar. Mistoqsi l-art kinitx "rough", wiegeb fl-affermattiv "with stones". Qal li meta Malcolm Mifsud mar fuq Omissis hija ma werzqitx izda bdiet tghidlu biex iqum minn fuqha. Lill-Pulizija cemplilhom minn *phone box* hdejn il-bajja. Meta waslu l-Pulizija rikeb maghhom biex imorru Bamboo jfittxu lit-tliet zghazagh imbaghad marru ghat-tfajla li kienet ma' xi nies li qalu li kienu sabuha. Qal li kellha xi demm fuq idejha.

P.S. 1113 Emanuel Aquilina xehed illi fis-27 ta' Gunju 2002 gie nfurmat b'telefonata li sehh "rape" fejn il-bajja ta' Westin Dragonara Beach. Hu u l-kollega tieghu marru fuq il-post fejn, hdejn La Maltija Restaurant, sabu lil David Sciberras li talabhom l-ghajnuna ghax it-tfajla tieghu kienet giet attakkata sesswalment. Sciberras indikalhom fejn kien mat-tfajla, fittxewha u sabuha ma' certu Joseph Azzopardi li kien qieghed jassistiha ghax kienet tidher imbikkma. Haduha l-ghassa minn fejn ittiehdet l-Isptar bl-ambulanza. Huwa kellem lil David Sciberras li qallu li wiehed mit-tliet guvintur involuti kien Malcolm Mifsud.

Joseph Azzopardi xehed illi fil-gurnata in kwistjoni kien niezel hdejn il-bahar wara l-Hilton meta ra tfajla tibki u tghajjat hierga 'l barra. Mar fuqha biex jara xi gralha u bdiet tibki, saqsiha x'ghandha u qalet li kellha idejha bid-demm. Ix-xhud qal li poggiha bilqieghda fuq blata biex jahslilha idejha fil-bahar u qaghad ipacpac maghha ghax baqghet tibki u twerzaq u tghajjat lil David li, sa dak il-hin,

ma kienx jaf min kien. Huwa haseb li kienet waqghet ghax ma qaltlux x'kien gralha. Dam maghha xi ghoxrin minuta sakemm gew il-Pulizija. Lanqas meta kkalmat ma qaltlu x'kien garalha. Mal-Pulizija kien hemm David li rrakkonta x'kien gara u ma garax. It-tfajla kienet imlibbsa normali. Dehret li kienet fis-sakra u saqsiha kinitx xorbot u hija qaltlu li kienet xorbot tequila u vodka. Huwa xamm riha ta' xorb fuqha.

Minn dawn il-provi, din il-Qorti hija sodisfatta – bhalma kienet l-ewwel Qorti – illi Malcolm Mifsud kellu relazzjoni sesswali ma' Omissis minghajr il-kunsens taghha. Li dan sehh kontra l-volonta` ta' Omissis jirrizulta mix-xiehda taghha stess fejn tghid li ppruvat tirrespingi lill-aggressur taghha, mix-xiehda ta' David Sciberras li xehed dwar kif bdiet tghid lil Malcolm Mifsud "No, no, get off me" jew "go away", mix-xiehda ta' Joseph Azzopardi li taha l-ewwel ghajnuna u sabha tibki u twerzaq u anke mix-xiehda tal-Pulizija dwar l-istat li fiha sabu lill-istess Omissis. Huwa veru illi jirrizultaw xi inkonsistenzi bhal per ezempju meta David Sciberras jghid illi meta waslu l-Pulizija, l-ewwel marru jfittxu lill-guvintur in kwistjoni l-Bamboo qabel ma marru jfittxu lit-tfajla tieghu – haga li hadd mill-Pulizija ma jsemmi. Jew meta Dr. Mario Scerri jghid illi kien jippretendi li jekk Omissis kienet qed tipprova tinheles u xi hadd kien qed izommha minn spallejha, xi daqsxejn *bruises* kien isibilha, u li kieku kien hemm penetrazzjoni aggressiva kien isib xi haga, izda minn dan kollu ma sabx ghajr il-*grip marks*. Dan kollu, pero`, ma jxejjinx il-provi ga` msemmija li juru bla dubju ta' xejn illi dak li ghamel Malcolm Mifsud ma kienx bir-rieda ta' Omissis.

F'dar-rigward tajjeb li ssir referenza ghas-sentenza ta' din il-Qorti diversament presjeduta li l-ewwel Qorti wkoll rreferiet ghaliha u cioe` s-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija v. James Demanuele** moghtija fit-2 ta' Ottubru 2000 fejn intqal:

"Issa, il-ligi taghna, in tema ta' stupru, tirrikjedi li l-kongungiment karnali ikun sar <u>bil-vjolenza</u>. Tali vjolenza tista' tkun fizika jew morali (jew, naturalment, it-tnejn flimkien). Il-ligi, pero`, ma tikkwantifikax din il-

vjolenza, ossia il-grad ta’ vjolenza li trid tigi wzata biex wiehed jghid li kien hemm stupru. Kollox jiddependi fuq ic-cirkostanzi tal-kaz, u b’mod partikolari fuq l-eta` tas-suggett attiv u tas-suggett passiv, l-istat ta’ sahha u l-forzi taghhom, it-temperament jew karattru taghhom, kif ukoll fuq ic-cirkostanzi partikolari li jkun jinsab fihom is-suggett passiv. Dak li hu necessarju hu li l-vjolenza tkun wahda <u>effettiva</u>, jigifieri li fil-kaz konkret ikun hemm, bejn il-vjolenza adoperata u l-kongungiment karnali, in-ness ta’ kawza u effett, ta’ mezz u fini. Fi kliem Majno: *‘… vano e pericoloso sarebbe il tentativo di disciplinare l’intensita`, i caratteri, l’idoneita` dei mezzi medesimi, se essi sono affatto relative al soggetto attivo e passive del delitto. Secondo l’eta`, lo stato della salute e delle forze ed il temperamento della vittima, puo` avvenire che raggiungano l’intento dei mezzi che considerati in se` stessi, nella generalita` dei casi, dovrebbero ritenersi inefficaci; o che riescano frustranei mezzi ed apparati per se` stessi, nella generalita` dei casi, idonei. L’indagine caratteristica del delitto si riduce a questo, di determinare se <u>la congiunzione carnale sia avvenuta contro la volonta` della vittima, e non ostante quella resistenza che secondo le sue forze fisiche e la sua energia morale ha potuto fare.</u> Tutto il resto si riduce ad un apprezzamento delle circostanze del fatto che rientra nelle nozioni piu` ovvie della vita”* (op. cit., para. 1463, pp. 178, 179). Ghalhekk ma huwiex il-kaz, kif donnu qed jippretendi l-appellant, li biex ikun hemm l-istupru jrid ikun hemm, da parti tal-vittma, xi resistenza sa l-ahhar nifs, jew li l-istess vittma tant tkun irresistiet fizikament li tispicca mbengla minn rasha sa saqajha.”

Fil-kaz odjern l-ewwel Qorti osservat illi Omissis kienet tfajla ta’ erbatax-il sena, maghmula zghira, u li kienet fis-sakra. L-artikolu 201 tal-Kodici Kriminali jipprovdi li l-istupru jitqies dejjem bhala vjolent **“… (b) meta l-persuna li fuqha jsir abbuz ma tkunx tista’ tirrezisti minhabba marda tal-gisem jew tal-mohh <u>jew ghal raguni ohra indipendenti mill-eghmil tal-hati</u> ….”** Kif tajjeb osservat

l-ewwel Qorti, Omissis kienet taht l-influwenza tax-xorb – hi stess tammetti fix-xiehda taghha li *“she was drunk on tequila”* – u “konsegwentement aktar fjakka fir-rezistenza taghha”. Din certament kienet ir-raguni principali ghaliex Dr. Mario Scerri ma rriskontrax aktar feriti fuq l-imsemmija Omissis, u cioe` li Omissis ma kinitx f’kondizzjoni li toffri rezistenza qawwija. Izda, kif inghad fis-sentenza precitata, biex ikun hemm l-istupru mhuwiex necessarju li l-vittma tkun offriet “**xi resistenza sa l-ahhar nifs, jew li l-istess vittma tant tkun irresistiet fizikament li tispicca mbengla minn rasha sa saqajha”.** Fic-cirkostanzi rizultanti ghalhekk din il-Qorti hija sodisfatta illi jirrizulta l-element ta’ vjolenza, anzi ghandu jitqies bhala prezunt a tenur ta’ l-artikolu 201(b) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta’ Malta.

Kwantu ghall-imputazzjoni ta’ korruzzjoni ta’ minorenni kif addebitata mill-Avukat Generali fir-rinviju tieghu ghall-gudizzju tat-13 ta’ Awissu 2002, jirrizulta l-ewwelnett li Omissis diga` kellha esperjenzi sesswali qabel dan il-kaz. Fil-fatt dan tammettieh Omissis stess li tghid li kellha tali esperjenzi mal-*boyfriend* taghha David Sciberras. Pero`, fl-Appell Kriminali fl-ismijiet **Ir-Repubblika ta’ Malta vs. Carmelo Spiteri** deciz fl-20 ta’ Marzu 1989 (Vol. LXXIII.v.1064) intqal hekk:

“L-artikolu 203 tal-Kodici Kriminali taghna gie modellat fuq l-artikolu 335 tal-Kodici Taljan imsemmi i.e. ta’ l-1889 u dan l-artikolu gie dejjem ikkunsidrat bhala li jirrikjedi fost affarijiet ohra li l-att ta’ libidini jkun effettivament ikkorrompa lill-minuri. Il-Codice Rocco biddel is-sitwazzjoni fl-Italja billi minn *‘delitto di danno’* ghamel dan id-delitt wiehed *‘di pericolo’* kif jispjega l-Manzini meta jghid *‘a differenza del Codice del 1889 non si esige per la consumazione che il colpevole abbia effettivamente cagionato la corruzione del minore’*;

Huwa fatt li jistghu jinqalghu kazijiet fejn l-allegat suggett passiv tar-reat kontemplat fl-artikolu 203 minhabba hajja ddedikata ghal-laxxivja u ghall-pjaciri sesswali ikun fi stat ta’ travjament morali tant komplet li difficilment wiehed jista’ jimmagina kif jista’ jigi

ulterjorment korrott, u kazijiet bhal dawn gieli gew ikkunsidrati minn dawn il-Qrati, izda hu cert ukoll li esperjenza sesswali precedenti mhux necessarjament teskludi l-possibilita` li jkun hemm korruzzjoni ghaliex kif intqal mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali (Sede Inferjuri) *in re* Il-Pulizija vs George Portelli (2-2-1975) fejn dik il-Qorti kienet abbraccjat it-teorija tal-Maino, 'mhux qed jinghad li l-persuna ga` parzjalment korrotta ma tistax tigi korrotta izjed. Si tratta ta' kwistjoni ta' bilanc.'"

Fil-kaz in ezami jirrizulta illi Omissis kellha biss erbatax-il sena u kienet ghadha kemm kellha l-ewwel esperjenza sesswali taghha ma' guvni, cioe` ma' l-imsemmi David Sciberras. B'daqshekk zgur ma tikkwalifikax bhala minorenni li tant kienet korrotta li ma setghetx tigi korrotta aktar.

Issa, l-appellant jidher li qieghed jippretendi li huwa kien biss *an innocent bystander*. Din il-Qorti ma taqbilx. Meta l-appellant qal fl-istqarrija tieghu li Malcolm Mifsud, wara li lesta, qal "Qed tara kif mort maghha", is-sinifikat huwa car, u cioe li kien diga` qal lil shabu li kien intenzjonat jaghmel hekk u dawn, inkluz l-appellant, akkompanjawh. B'dan il-fatt biss l-appellant kien qieghed juri li kien ippreparat jinkoraggixxi lil Malcolm Mifsud fit-twettiq tal-hsieb tieghu. L-appellant imbaghad ra lil Mifsud jimbotta lil David Sciberras, rah jidhol minfloku fuq it-tfajla u sahansitra jghid li mar biex jghin lil Omissis 2 izomm lit-tfajla izda ma lehaqx ghax Clifton qabadha qablu – skond Omissis kienu tnejn li zammewha waqt li wiehed stupraha. Jigifieri l-appellant Omissis sahansitra assista jew ipprova jassisti lil Malcolm Mifsud fit-twettiq tad-delitt. L-agir tieghu kien konsistenti ma' dik ta' persuna li l-intenzjoni taghha kienet li tassisti lill-awtur tad-delitt u zgur hu li sahhet il-volonta` ta' l-awtur fit-twettiq tad-delitt. Jigifieri m'hemm l-ebda dubju li hawn ghandna l-figura tal-komplici skond dak li jipprovdi l-paragrafu (e) ta' l-artikolu 42 tal-Kap. 9.

Konsegwentement l-aggravji ta' l-appellant fil-mertu huwa respint.

L-ahhar aggravju jirrigwarda l-piena li l-appellant iqis bhala eccessiv. Jghid illi l-partecipazzjoni tieghu kienet minima. Kien attrattat lejn il-lok fejn sehh id-delitt aktar mill-inklinazzjoni ghall-avventura milli minn xi hsieb kriminali u viljakk; ingibed mill-*peer group*. Il-fedina penali tieghu hi netta u ghandu jitqies bhala *a first offender*. Kellu trobbija tajba u ghandu xoghol regolari.

Din il-Qorti tosserva l-ewwelnett illi l-ewwel Qorti kien imissha applikat l-artikolu 17(h) tal-Kap. 9. Barra minn hekk, kif diga` gie osservat, fin-nota ta' rinviju ghall-gudizzju tieghu, l-Avukat Generali ma attribwiex xi aggravanti a tenur ta' l-artikolu 202 tal-Kap. 9 u ghalhekk l-artikolu 45 tal-Kap. 9 mhuwiex applikabbli. Irid jitqies ukoll li billi l-appellant kellu biss sittax-il sena meta sehh il-kaz, il-piena applikabbli, skond l-artikolu 37 tal-Kap. 9 ghandha titnaqqas bi grad jew zewg gradi.

Fil-mori ta' dan l-appell imbaghad sar *social inquiry report* dwar l-appellant mill-ufficjal tal-*probation* Mariella Camilleri. Minnu jirrizulta li l-appellant kellu trobbija difficli u ma kellux l-istabbilita` ta' familja maghquda. Trabba minn ommu fejn is-sitwazzjoni finanzjarja taghhom kienet wahda difficli. L-appellant ma jffurmax parti minn xi attivita`, klabb jew grupp iehor u l-attivitajiet socjoli tieghu huma limitati ghal hrug mal-hbieb f'xi hanut jew okkazjonalment f'Hal-Far sabiex jara t-tlielaq tal-kwart ta' mil. Matul il-kumpilazzjoni tar-rapport, l-appellant ikkoopera ma' l-ufficjal tal-*probation* u attenda ghall-appuntamenti kollha. Jidher li minkejja t-trobbija difficli ma jidhirx li din wasslet ghal zghozija partikolarment imharbta. Jifhem il-valur u n-necessita` tax-xoghol u li x-xoghol tieghu ghandu jkun wiehed regolarizzat. Ir-rispett lejn ommu huwa wkoll evidenti.

Wara li qieset dawn ic-cirkostanzi kollha, u hasbet fit-tul dwar l-ahjar mod ta' kif ghandu jigi trattat l-appellant, filwaqt illi tqis li l-piena idoneja hi dik ta' prigunerija, u li l-*quantum* impost mill-ewwel Qorti fi kwalunkwe kaz taqa' fil-parametri tal-ligi, hi tal-fehma li, anke ghax ma kienx hu l-awtur ta' l-istupru izda jidher li gie mkaxkar minn haddiehor u kkunsidrata l-fedina penali altrimenti netta

tieghu, sejra tissospendi l-esekuzzjoni immedjata tas-sentenza u taghmel ordni ta’ supervizjoni sabiex b’hekk ikunu ntlahqu l-ghan retributtiv (permezz ta’ sentenza ta’ prigunerija), l-ghan deterrent (permezz tas-sospensjoni ta’ l-esekuzzjoni tas-sentenza) u l-ghan rijabilitattiv (permezz ta’ l-ordni ta’ supervizjoni li jippermetti element sostanzjali ta’ kontroll fuq l-appellant ghal perijodu estiz u b’hekk ikun aktar assigurat li ma jergax jikkommetti reat iehor).

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi tirriforma s-sentenza appellata u, filwaqt illi tirrevokaha in kwantu sabet lill-appellant hati skond l-artikolu 45 tal-Kap. 9 tiddikjarah mhux hati skond l-imsemmi artikolu u minn tali imputazzjoni tilliberah, tirrevokaha wkoll in kwantu kkundannatu ghal prigunerija ghal perijodu ta’ sentejn u minflok tikkundannah ghal prigunerija ghal sentejn b’dan li din is-sentenza ma ghandhiex tibda ssehh hlief jekk matul il-perijodu ta’ erba’ snin millum huwa jikkommetti reat iehor li ghalih hemm il-piena ta’ prigunerija u tikkonfermaha fil-kumplament. Inoltre a tenur ta’ l-artikolu 28G qed taghmel ordni ta’ supervizjoni li permezz tieghu l-appellant ikun taht is-supervizjoni ta’ ufficjal sorveljanti ghal perijodu ta’ erba’ snin millum u dan taht il-htigiet fl-ordni hawn anness. Din il-Qorti spjegat lill-appellant bi kliem car ir-responsabbilta` tieghu taht l-artikolu 28B tal-Kap. 9 jekk huwa jikkommetti matul il-perijodu operattiv reat li ghalih hemm piena ta’ prigunerija kif ukoll ir-responsabbilta` tieghu taht l-artikolu 28G(9) tal-Kap. 9 jekk jonqos milli josserva xi htiega jew htigiet fl-istess ordni. Tattira l-attenzjoni tar-Registratur tal-Qorti ghad-dmirijiet tieghu skond is-subartikolu (8) ta’ l-artikolu 28A tal-Kap. 9.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------